

ZNAČENJE ANTI-KU PROTUTIJELA U DIJAGNOSTICI I PRAĆENJU SUSTAVNIH AUTOIMUNOSNIH BOLESTI – ISKUSTVO JEDNOG CENTRA

Filip Mirić¹, Vedrana Drvar², Srđan Novak¹

¹Zavod za reumatologiju i kliničku imunologiju, Klinika za internu medicinu, Klinički bolnički centar Rijeka, Medicinski fakultet Sveučilišta u Rijeci, Rijeka, Hrvatska

²Klinički zavod za laboratorijsku dijagnostiku, Klinički bolnički centar Rijeka, Rijeka, Hrvatska

Uvod. Anti-Ku protutijela usmjerena su protiv heterodimernog kompleksa od dvije podjedinice od 70 i 80 KDa koje se vežu na slobodne krajeve DNA. Prvi put su opisana 1981. godine u bolesnika s preklapajućim sindromom sistemska skleroza – polimiozitis, dok su kasnije povezana i s mnogim drugim autoimunim bolestima, kao što su sistemski eritemski lupus, Sjögrenov sindrom i miješana bolest vezivnog tkiva.

Isпитanici i metode. Retrospektivna serija slučajeva prikazuje četiri bolesnika u kojih je detektirano pozitivno anti-Ku protutijelo u periodu od 4/2018, otkako se radi profil na miozitis u Kliničkom zavodu za laboratorijsku dijagnostiku Kliničkoga bolničkog centra Rijeka.

Rezultati. Medijan dobi bolesnika jest 48 godina, dok je omjer muškaraca i žena 2:2. Dvoje bolesnika su dugogodišnji reumatološki bolesnici u kojih je dijagnosticiran *overlap* sindrom (preklapanje sistemske skleroze i polimiozitisa, odnosno sistemskoga eritemskog lupusa), treća bolesnica boluje od sistemske skleroze, dok se četvrti bolesnik prezentirao intersticijskom bolesti pluća (ILD) uz značajnije povišene vrijednosti kreatin kinaze. Unutar profila na miozitis verificiran je pozitivan na anti-Ku protutijelo u navedenih bolesnika. Najčešće kliničke manifestacije bile su artralgijska/artritis (75%), miozitis (50%), sklerodaktilija (50%) te Raynaudov fenomen (50%). ILD je opisan u dva slučaja (50%); u bolesnice sa sistemskom sklerozom riječ je o radiološki diskretnim promjenama u vidu *ground glass* zasjenjenja, dok kod drugog bolesnika patohistološki nalaz govori u prilog limfocitne intersticijske pneumonije s područjima organizirajuće pneumonije. Antinuklearno protutijelo (ANA) bilo je pozitivno u svih bolesnika (100%), anti-Ro-52 u troje (75%), dok su anti-dsDNA, anti-SS-B, anti-CCP te anti-CENP A i anti-CENP B zabilježeni u po jednog bolesnika (25%).

Zaključak. Anti-Ku protutijelo nije se pokazalo kao specifičan marker za određenu autoimunosnu bolest, no njegova prisutnost povezana je s različitim kliničkim entitetima i manifestacijama bolesti koje uglavnom ukazuju na sindrom preklapanja.

Ključne riječi: anti-Ku protutijelo, polimiozitis, sindrom preklapanja, sistemska skleroza

Izjava o sukobu interesa: nema sukoba interesa